

Waarom zou je volwassen worden?
College-7

Theo Meereboer
& Petra Bolhuis
www.maieutiek.nl

Wie heeft ongenoegen over wat is?

- **Ouder worden;** Neiman zegt "De roes ontbreekt maar ook de kater" (blz. 106)
- **Erfelijkheid;** "Mensen met een korte variant van het gen 5-HTTLPR floreren dus meer in een positieve omgeving, maar hebben meer te lijden in een negatieve omgeving", aldus Claudia Haase van Northwestern University op nieuwssite ScienceDaily. "Mensen met de lange variant zijn emotioneel gezien wat minder gevoelig voor signalen uit hun omgeving."

Maieutiek 2019-najaar

Ongenoegen en dan?

- Stoïcijnen; Deugd is kloof zien en vervolgens kloof accepteren. Dat brengt geluk.
- Epicuristen; Deugd is je laten leiden door verlicht eigenbelang. Dat brengt geluk
- Kant; Deugd is gaan voor de wereld zoals hij zou moeten zijn. Stoïcijnen en Epicuristen dwalen.
- Deugd kan schitteren, maar is géén garantie voor geluk

Maieutiek 2019-najaar

Zelfbedrog of synthetisch geluk?

- Nietzsche noemt wat de Stoïcijnen willen een slavenmoraal.
- Kant zegt dat we geneigd zijn tot zelfbedrog; deugd volstaat voor geluk, is als de vos die de druiven zuur noemt. (maar pas nadat hij ontdekt heeft dat hij er niet bij kan)
- Maar ....
http://www.ted.com/talks/dan_gilbert_asks_why_are_we_happy?language=nl

Maieutiek 2019-najaar

Weten we wat 'zou moeten zijn'?

- Hume stelt een horizon vast waarachter niets te weten is, dus er is geen kennis mogelijk over wat zal zijn of wat zou moeten zijn.
- Kant stelt een horizon vast die wenkt. Op die horizon ligt het absolute dat nooit gedacht kan worden, maar dat altijd als een richtsnoer werkt op ons denken.

Maieutiek 2019-najaar

Kant over dat wat is en zou moeten zijn

- Kant zegt als je naar je eigen idee een rechtvaardig en goed leven leidt en het zit je toch steeds tegen, dan gaat niet je gevoel, maar je rede protesteren.
- Daarmee kom je niet tot de conclusie dat de wereld eerlijk en zinnig is, maar dat ze dat zou behóren te zijn en daaruit leidt je voorwaarden af voor je eigen handelen.

Maieutiek 2019-najaar

Wat helpt volgens Neiman?

- Zoek omgevingen waar je niet de slimste bent. (ze schrijft blijkbaar voor een niet nader genoemde groep van 'slimmerds')
- Train jezelf en kijk goed van wie je wat kunt leren.
- Vind dingen uit, maar realiseer je ook dat we er al een tijdje mee bezig zijn, dus je hoeft het wiel niet uit te vinden.

Maieutiek 2019-najaar

Bijdrage vanuit de cultuur

- De rol van cultuur zien we in de canon
- Maar wat is de canon, wie heeft die bepaald?
- Volwassen worden t.o.v. de canon is hetzelfde als volwassen worden ten opzichte van je opvoeders; Het is het 'men' van Heidegger. Je gaat een eigen mening vormen en niet alles neem je mee.

Maieutiek 2019-najaar

Bijdrage van boeken en internet

- Rol van boeken (Plato)
- Het Web? Neiman denkt dat het Web een prima bron is, maar het moet je niet gaan overheersen.
- http://www.npo.nl/vpro-boeken/22-03-2015/VPWON_1232842 (15.28)
- Reizen
- Wittgenstein zegt filosoferen is uitgaan van 'ik weet de weg niet' dat brengt je a.h.w. in een kindpositie.

Maieutiek 2019-najaar

Bijdrage van werk

- Klassieke wereld: Werk werd gedaan door vrouwen en slaven. Vrijheid verwerven en menszijn ontwikkelen gebeurde buiten de noodzaak.
- Moderne tijd: Overal in westerse wereld speelt nu het kind en werkt de volwassene.
- Die scheiding is kunstmatig en maakt dat het kind geen bijdrage levert aan de gemeenschap. (Rousseau's Emile zie blz. 157)

Maieutiek 2019-najaar

Onnut werk is geen bijdrage

- De werkelijkheid leert dat dingen echt expres voortijdig kapot gemaakt worden om de economie aan te wakkeren en dat product sneller te laten omlopen. (Blz. 162/163)
- Slavernij is zo onverdraaglijk omdat er niets blijvends van mij in de wereld wordt gebracht, maar wat laten wij achter met onze productie?

Maieutiek 2019-najaar

De bijdrage van de markt?

Neimans kritiek

- De nieuwe kleren van de keizer zijn aan de orde van de dag, maar niemand durft er wat van te zeggen omdat iedereen denkt dat hij of zijn niet doorziet hoe het zit (ik snap de economie wellicht niet), of omdat iemand vastzit qua financiën of anderszins aan de status quo.
- In 1989 viel de muur en het enige systeem dat overbleef was het neo-liberalistische denken. Daarna heeft dat niet alleen religieuze maar zelfs absolutistische vormen aangenomen.

Maieutiek 2019-najaar

De bijdrage van de markt?

Neiman lijkt te vergeten dat voor veel mensen de markt de toegang biedt/ heeft geboden tot een volwassen leefwijze.

- Afschaffing van slavernij en horigheid,
- Een eigen economische positie voor vrouwen,
- Massaproductie maakte boeken en reizen voor veel meer mensen toegankelijk.

Maieutiek 2019-najaar

13